

Fafos redegjørelse etter åpenhetsloven - 2025

Åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli 2022. Loven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester, og sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Om Forskningsstiftelsen Fafo

Forskningsstiftelsen Fafo er en frittstående samfunnsvitenskapelig forskningsstiftelse, etablert i 1982. Stiftelsen og datterselskapene leverer forskning og utredning i det norske og europeiske markedet, og har totalt like under 100 ansatte. Forskningsstiftelsen Fafo eier tre datterselskaper:

- Fafo Institutt for Arbeidslivs- og Velferdsforskning AS – leverer handlingsorientert forskning om arbeidsliv og velferdspolitik.
- Samfunnsøkonomisk Analyse AS – tilbyr analyser og rådgivning innen økonomi, samfunn og politikk, og benytter primært norske underleverandører og konsulentmiljøer.
- Fafo Technology Consulting (Beijing) Co. Ltd – hadde én ansatt som arbeidet med analyse av data. Det ble startet avvikling av selskapet i 2025 (se nedenfor).

Denne redegjørelsen dekker alle selskaper i konsernet.

Fafo har etablert flere systemer, retningslinjer og rutiner for å sikre gode arbeidsforhold og ansvarlig næringsliv. Dette inkluderer retningslinjer for ansvarlig næringsliv, etiske retningslinjer, HMS-K plan med likestillings- og antidiskrimineringsplan, samt krav til leverandører og forretningsforbindelser. Fafo gjennomfører medarbeidersamtaler, vernerunder og arbeidsmiljøundersøkelser, som følges opp med aktuelle tiltak der det er behov.

Henvendelser knyttet til åpenhetsloven, herunder varsler om mulige brudd på menneskerettigheter eller anstendige arbeidsforhold, kan rettes til: fafo@fafo.no.

Vår tilnærming til åpenhetsloven

Arbeidet med åpenhetsloven er forankret i styret. Ansvar for aktsomhetsvurderingene er delegert til administrasjonssjefen. Daglig leder har det overordnede ansvaret.

Forskningsstiftelsen Fafo gjennomfører aktsomhetsvurderinger jevnlig, med en årlig redegjørelse som behandles i virksomhetens styre og deretter offentliggjøres. Offentliggjøringen av aktsomhetsvurderingen underskrives av daglig leder og styret. Redegjørelsen offentliggjøres på Fafos hjemmeside, noe det også opplyses om i årsberetningen.

Fafo er i all hovedsak en tjenesteleverandør innen forskning og utredning, noe som gjør at risikoen er lavere enn for produktleverandører. Selv om risikoen er lav, følger vi de kravene som ligger til årlig aktsomhetsvurdering gjennom grundig og systematisk kartlegging, forebygging og iverksettelse av tiltak som forhindrer menneskerettighetsbrudd.

Vesentlige endringer i 2025

Det ble i 2025 startet avvikling av Fafo Technology Consulting (Beijing) Co. Ltd, opprettet i september 2013 med formål om å øke Fafos aktivitet i det kinesiske markedet. Avviklingen ble

vedtatt av styret i april 2025, og aktiviteten i selskapet ble avsluttet 31.08.2025. Prosessen med formell avvikling sluttføres i 2026.

Avdelingen Globale studier (GLS) ble formelt nedlagt 1. juni 2025. Nedleggelsen var ledd i en omorganisering vekk fra deler av den internasjonale porteføljen, som følge av endrede markedsvilkår. Forskerne gikk over til Fafos tre øvrige forskningsgrupper.

Samlet innebærer disse endringene at Fafo har redusert sin eksponering mot risikoutsatte land og regioner vesentlig.

Fafo gjennomførte i 2025 også større anbudsrunder for IT-drift og kantinedrift. Det ble i prosessene stilt krav til anstendige arbeidsforhold hos leverandørene.

Risikovurdering

Fafo har i aktsomhetsvurderingene kartlagt og vurdert faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, herunder forhold knyttet til lønns- og arbeidsvilkår, arbeidstid, HMS, bruk av underleverandører og midlertidige tilknytningsformer. Kartleggingen dekker egen virksomhet, leverandører og samarbeidspartnere i alle selskapene i konsernet.

Metode

Vi gjennomfører en årlig kartlegging av våre leverandører, med prioritert oppfølging basert på størrelse, risikobransje/-vare og risikoland (Global Rights Index og Share Control). I denne aktsomhetsvurderingen har vi hatt hovedfokus på leverandører med en akkumulert leveranse på over 100 000 NOK i foregående år. Vi har undersøkt hvordan disse leverandørene arbeider for å unngå og avdekke eventuelle brudd på menneskerettigheter eller anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet eller leverandørkjede.

Våre samarbeidspartnere befinner seg i hovedsak i Norge og EU/EØS-området. For partnere utenfor EU i land som kategoriseres med middels eller høy risiko, har vi gjort en gjennomgang av de spesifikke institusjonene og foretatt en vurdering på ledelsesnivå.

For egen virksomhet bygger kartleggingen på medarbeidersamtaler, vernearbeid, sykefraværstastikk, HMS-rapportering og arbeidsmiljøundersøkelser i henhold til Fafos HMS-K-plan.

Funn – leverandører og samarbeidspartnere

Samlet vurdering: gul (konsekvens middels, sannsynlighet liten).

Konsernet har til sammen om lag 350 leverandører. Fafos underliggende leverandører er primært forskningsorganisasjoner, herunder institutter og universiteter nasjonalt og internasjonalt. Virksomheten har begrenset omfang av kjøp av varer og andre tjenester. De største leverandørene utover forskningssamarbeid er innenfor renhold, eiendomsdrift, IT-drift/-utstyr og kontoradministrasjon.

Av disse har 81 leverandører i Fafo Institutt for Arbeidslivs- og Velferdsforskning AS en akkumulert leveranse på over 100 000 NOK. Forskningsstiftelsen Fafos leverandører (63 stk.) er i all hovedsak norske selskaper innen eiendomsdrift, vedlikehold og forsikring. Samfunnsøkonomisk Analyse AS sine leverandører (50 stk.) er primært norske konsulentmiljøer og teknologileverandører.

Av utenlandske leverandører med akkumulert leveranse over 100 000 NOK er det 11 i alt. Av disse er 10 forskningsinstitusjoner, universiteter, statistikkbyråer og akademiske forlag i Norden, EU/EØS og Storbritannia. Disse vurderes å ha lav risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Den ene utenlandske leverandøren utenfor EU/EØS er COMSATS University Islamabad (CUI) i Pakistan, med en akkumulert leveranse på om lag 145 000 NOK. Pakistan klassifiseres som

risikoland i henhold til Global Rights Index. CUI er et offentlig universitet etablert i 1998, med over 3 000 ansatte og syv campuser. Universitetet er regulert gjennom COMSATS University Islamabad Act (2018) og styres av Pakistans Higher Education Commission (HEC). CUI er rangert som nr. 1 i Pakistan i The University Impact Rankings 2024, og er rangert på samtlige 17 av FNs bærekraftsmål.

I gjennomgangen av CUIs offentlig tilgjengelige informasjon har vi identifisert at universitetet har retningslinjer knyttet til vern mot seksuell trakassering, regler for håndtering av trakassering og maktmisbruk, policy for inkludering av personer med funksjonsnedsettelse, samt en Sustainability Investment Policy som refererer til ESG-prinsipper, etiske arbeidsforhold og respekt for menneskerettigheter. Universitetet har også etablert formelle klage- og varslingsmekanismer.

Vi har imidlertid ikke funnet offentlig tilgjengelig dokumentasjon om en samlet menneskerettighetspolicy, leverandørkrav (supplier code of conduct), aktsomhetsvurderinger av leverandørkjeden, eller rapportering i tråd med OECDs retningslinjer. Den offentlige dokumentasjonen vurderes derfor som delvis/begrenset når det gjelder ansvarlig næringsliv i leverandørkjeden. Vi har ikke avdekket faktiske negative konsekvenser knyttet til denne samarbeidspartneren, men vurderer risikoen som moderat grunnet landrisiko og begrenset formalisert åpenhet. Forholdet følges opp i neste aktsomhetsvurdering.

Den gjenværende usikkerheten var tidligere knyttet til et lite antall prosjekter i Østafrikanske land, der vi hadde god oversikt over direkte samarbeidspartnere, men noe usikkerhet rundt tredjeparter i forbindelse med feltarbeid. Etter nedleggelsen av Globale studier (GLS) i juni 2025 er dette ikke lenger en aktuell problemstilling.

Selv om den faktiske risikoen vurderes som lav, opprettholdes samlet risikovurdering som gul som følge av generell usikkerhet knyttet til enkelte utenlandske leverandørforhold.

Funn – interne arbeidsforhold

Oppdragsforskning kjennetegnes av prosjektbasert arbeid med tidsavgrensede kontrakter, konkurransebasert tilbudsgivning og periodisk varierende arbeidsmengde. Disse strukturelle trekkene innebærer at ansatte kan oppleve perioder med høy arbeidsbelastning knyttet til prosjektfrister, samt en iboende usikkerhet knyttet til om virksomheten vinner anbud man har levert tilbud på. Dette er kjente utfordringer i forskningsinstituttsektoren og noe Fafo er oppmerksom på i sitt arbeidsmiljøarbeid.

Arbeidsforholdene er kartlagt gjennom aktiv personalledelse, medarbeidersamtaler, sykefraværstatistikk, HMS-rapportering og arbeidsmiljøundersøkelser som gjennomføres hvert andre år. Kartleggingen bekrefter at enkelte ansatte opplever perioder med tidspress, men det er ikke avdekket systematiske brudd på anstendige arbeidsforhold eller registrert vesentlige avvik i 2025. Risikoen håndteres gjennom etablerte HMS-rutiner, fleksible arbeidstidsordninger, løpende dialog mellom ledelse og ansatte, samt samarbeid med tillitsvalgte og verneombud. Ansatte medvirker aktivt i arbeidet med godt arbeidsmiljø gjennom arbeidsmiljøutvalget (AMU) og kontaktutvalget med de tillitsvalgte (KU).

Tiltak

Vi har gjennomført følgende tiltak i 2025 for å forebygge og avdekke negative konsekvenser:

- Årlig kartlegging av leverandører med akkumulert leveranse over 100 000 NOK, med prioritert oppfølging basert på størrelse, risikobransje/-vare og risikoland (Global Rights Index og Share Control). Samtlige leverandører over terskelverdien er gjennomgått. For utenlandske leverandører i Norden, EU/EØS-området og Storbritannia – som utgjør 10 forskningsinstitusjoner, universiteter, statistikkbyråer og akademiske forlag – er retningslinjer og policyer kontrollert

gjennom offentlig tilgjengelig informasjon. Disse vurderes å ha lav risiko. For den ene leverandøren i risikoland (COMSATS University Islamabad, Pakistan) er det gjennomført en egen vurdering (se over). I anbudprosesser har vi bedt om ekstra dokumentasjon og bekreftelse fra leverandører som ikke eksplisitt redegjorde for anstendige arbeidsforhold i sine tilbud.

- Leverandørkrav ved nye avtaler. I forbindelse med nye leverandøravtaler i 2025 ble det stilt konkrete krav til anstendige arbeidsforhold. Dette gjelder blant annet ny avtale for IT-drift (Procano AS) og kantinedrift (Conluo AS). Tilsvarende krav er kjent for OPAK, hovedentreprenør for bygg og drift, samt deres samarbeidende firmaer.
- Kontroll av renholdsleverandør. Fafos renholdsleverandør Falken Renhold er godkjent av Arbeidstilsynet, har fast ansatte som gjennomgår opplæring og bakgrunnsjekk, og er Miljøfyrtårn-sertifisert.
- Organisatoriske endringer som har redusert risikoeksponering. Nedleggelsen av Globale studier og Fafo Technology Consulting (Beijing) har vesentlig redusert Fafos eksponering mot risikoutsatte land.
- Videreføring av HMS- og arbeidsmiljøarbeid internt, med gjennomføring av medarbeidersamtaler, vernerunder og oppfølging av sykefravær og arbeidsmiljø.

Dersom Fafo avdekker faktiske brudd på menneskerettigheter eller anstendige arbeidsforhold, vil dette håndteres gjennom etablerte varslings- og HMS-rutiner, i dialog med berørte parter og krav om korrigerende tiltak.

Forbedringspunkt for 2026

Leverandørkravene har til nå vært kommunisert innledningsvis i anbud og dialog, men ikke konsekvent vært formelt inntatt i den endelige kontrakten. Å innføre leverandørkravene som en obligatorisk del av alle samarbeidsavtaler ved kontraktsinngåelse og -fornyelse er en konkret målsetting for 2026.

Konklusjon

I denne aktsomhetsvurderingen har vi ikke avdekket faktiske negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter eller anstendige arbeidsforhold. Vi vil fortsette arbeidet med åpenhetsloven, med fokus på blant annet formalisering av leverandørkrav i avtaleverket og oppfølging av utenlandske leverandører i risikoland.

Det er ikke mottatt henvendelser eller varsler knyttet til brudd på menneskerettigheter eller anstendige arbeidsforhold i 2025.

Oslo, 26.03.2026

Redegjørelsen er behandlet og vedtatt av styret i Forskningsstiftelsen Fafo og signert elektronisk av styret og daglig leder i tråd med åpenhetsloven § 5, jf. regnskapsloven § 3-5.

Peggy Hessen Følsvik, styreleder

Ingerid Marie Utvik, nestleder

Christian Justnes, styremedlem

Christopher Ray Beckham, styremedlem

Mette Nord, styremedlem

Jens Ulltveit-Moe, styremedlem

Even Aas, styremedlem

Jørgen Svalund, ansattrepresentant

Silje Andresen, ansattrepresentant

Sondre Thorbjørnsen, ansattrepresentant (vara)

Hanne Kavli, daglig leder

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This document contains 5 pages before this page

Dokumentet inneholder 5 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 5 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 5 sider før denne side

Detta dokument innehåller 5 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This document contains 6 pages before this page
Dokumentet inneholder 6 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 6 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 6 sider før denne side

Detta dokument innehåller 6 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende